

Քաղ. գործ թիվ ՀԿԴ/0006/02/22

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱԿԱԿՈՌՈՒԴՅԻՈՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

Ապացուցման պարտականությունը բաշխելու մասին

«02» հունիսի 2023թ.

ք.Երևան

Հայաստանի Հանրապետության հակակոռուպցիոն դատարանը՝

Նախագահությամբ դատավոր՝ Կ.Բադալյանի
Քարտուղարությամբ՝ Զ.Պետրոսյանի

Մասնակցությամբ՝

Հայցվոր՝

ՀՀ Գլխավոր դատախազության ապօրինի
ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման
գործերով վարչության դատախազ՝ Գ.Քոչարյանի

Երրորդ անձ՝

«Արդշինբանկ» ՓԲ ընկերության
ներկայացուցիչ՝ Սերգեյ Մկրտչյան

դռնբաց դատական նիստում քննելով ըստ հայցի ՀՀ գլխավոր դատախազության ապօրինի գույքի բռնագանձման գործերով վարչության ընդդեմ՝ Գալուստ Լուկաշի Գրիգորյանի, երրորդ անձ «Արդշինբանկ» ՓԲ ընկերության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման պահանջի մասին թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 քաղաքացիական գործով ապացուցման պարտականությունը բաշխելու հարցը.

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

ՀՀ գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործերով վարչությունը 25/03/2022 թվականին հայցադիմում է ներկայացրել Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ Գալուստ Լուկաշի Գրիգորյանի՝ ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման պահանջի մասին:

Երևան քաղաքի առաջին ատյանի ընդհանուր իրավասության դատարանի (դատավոր՝ Հ.Զարգարյան) 25/04/2022 թվականի որոշմամբ հայցադիմումն ընդունվել է վարույթ (քաղաքացիական գործ թիվ ԵԴ/14119/02/22):

Նույն դատարանը 31/08/2022 թվականին որոշում է կայացրել թիվ ԵԴ/14119/02/22 քաղաքացիական գործը ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի քննությանը հանձնելու մասին:

Թիվ ԵԴ/14119/02/22 քաղաքացիական գործը ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանում ստացվել է 15/09/2022 թվականին, գործին տրվել է նոր՝ թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 համարը և այն մակագրվել է նույն դատարանի դատավոր Ա.Ղարսյանին:

ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի (դատավոր՝ Ա.Ղարսյան) 27/09/2022 թվականին

30/12/2022 թվականին ՀՀ գլխավոր դատախազության ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձմանն ուղղված գործառույթների ոլորտը համակարգող տեղակալ Ա.Գալյանի կողմից ներկայացվել է միջնորդություն՝ հայցի հիմքի և առարկայի փոփոխությունը թույլատրելու վերաբերյալ: Դատարանի 20/01/2023 թվականի որոշմամբ բավարարել է միջնորդությունը և թույլատրվել է հայցի հիմքի և առարկայի փոփոխությունը:

Դատավոր Ա.Ղարսլյանի ժամանակավոր անաշխատունակության մեջ գտնվելու հիմքով՝ 04/05/2023 թվականին թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 հակակոռուպցիոն քաղաքացիական գործը վերաբաշխվել և հանձնվել է նույն դատարանի դատավոր Կ.Բադալյանի աշխատակազմին:

Դատարանի 08/05/2023 թվականի որոշմամբ թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 քաղաքացիական գործն ընդունվել է վարույթ և նշանակվել է նախնական դատական նիստ:

Դատարանի 10/05/2023 թվականի որոշմամբ «Արդշինբանկ» ՓԲ ընկերությունը թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 քաղաքացիական գործով ներգրավվել է որպես պատասխանող կողմում հանդես եկող վեճի առարկայի նկատմամբ ինքնուրույն պահանջներ չներկայացնող երրորդ անձ:

30/05/2023 կայացած նախնական դատական նիստի ընթացքում Դատարանն իրականացրել է ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի (այսուհետ նաև՝ «Օրենսգիրք») 167-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-9-րդ կետերով նախատեսված գործողությունները:

Երրորդ անձ՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ ներկայացուցիչը հայտնեց, որ վեճի առարկա գույքերից երեքը՝ Երևան, Աջափնյակ, Ֆուչիկի փողոցի 32/2 հասցեի, Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/12 հասցեի և Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/6 հասցեի անշարժ գույքերը գրավադրված են բանկում և վերջինիս գրավի իրավունքը գրանցված է: Բանկը նշված գույքերը գրավ ընդունելիս գործել է բարեխղճորեն, հետևաբար՝ գրավի իրավունքի ձեռքբերման փաստը խնդրել է համարել անվիճելի:

Հայցվորի ներկայացուցիչը երրորդ անձի ներկայացուցչի դիրքորոշման վերաբերյալ հայտնեց, որ հայցվոր կողմին դեռևս հայտնի չէ նշված գույքերը գրավ ընդունելիս բանկի գործողությունների անբարեխիղճ լինելու որևէ տվյալ և չեն առարկում, որ նշված փաստն անվիճելի է: Եթե նման տվյալներ ձեռք բերվեն, կներկայացնեն դատարանին:

Օրենսգրքի 57-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ապացույց է այն փաստական տվյալը, որի հետազոտման և գնահատման հիման վրա դատարանը պարզում է գործին մասնակցող անձանց պահանջների և առարկությունների հիմքում դրված, ինչպես նաև գործի կամ հարցի լուծման համար նշանակություն ունեցող այլ փաստերի առկայությունը կամ բացակայությունը:

Նույն օրենսգրքի 67-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ապացույցի տեսակներն են՝ 1) վկայի ցուցմունքը. 2) գրավոր ապացույցները. 3) իրեղեն ապացույցները. 4) լուսանկարները (լուսաժապավենները), ձայնագրություններն ու տեսագրությունները. 5) փորձագետի եզրակացությունը. 6) մասնագետի բացատրությունը:

Օրենսգրքի 60-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստերի շրջանակը որոշում է դատարանը՝ գործին մասնակցող անձանց պահանջների և առարկությունների հիման վրա՝ ղեկավարվելով վիճելի իրավահարաբերության նկատմամբ կիրառելի իրավական նորմերով: Իսկ 60-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող բոլոր փաստերը, բացառությամբ նույն օրենսգրքի 61-րդ հոդվածով նախատեսված փաստերի, ենթակա են ապացուցման:

Օրենսգրքի 61-րդ հոդվածի 5-րդ մասը սահմանում է, որ գործին մասնակցող անձն ազատվում է գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող այն փաստերն ապացուցելու պարտականությունից, որոնք գործին մասնակցող մյուս անձինք ընդունում են առաջին ատյանի դատարան ներկայացված դատավարական փաստաթղթով, դատական նիստի

Օրենսգրքի 62-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ գործին մասնակցող յուրաքանչյուր անձ պարտավոր է ապացուցել իր պահանջների և առարկությունների հիմքում դրված ու գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստերը, եթե այլ բան նախատեսված չէ նույն օրենսգրքով կամ այլ օրենքներով:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ գործին մասնակցող անձի պահանջների և առարկությունների հիմքում դրված փաստը ժխտող անձի վրա չի կարող դրվել այդ փաստի բացակայությունն ապացուցելու պարտականություն, բացառությամբ նույն օրենսգրքի 76-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված դեպքերի:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 167-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ, 8-րդ և 9-րդ կետերի համաձայն՝ առաջին ատյանի դատարանը նախնական դատական նիստի ընթացքում՝ գործին մասնակցող անձանց հետ քննարկում է գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստերի, այդ թվում՝ ապացուցման կարիք չունեցող փաստերի և ապացուցման ենթակա փաստերի շրջանակը, ... գործին մասնակցող անձանց հետ քննարկում է ապացուցման պարտականությունը նրանց միջև բաշխելու հարցը, ... գործին մասնակցող անձանց հետ քննարկում է նրանց կողմից ապացույցներ և դրանք ձեռք բերելուն ուղղված միջնորդություններ ներկայացնելու ժամկետը (...):

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 169-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ նույն օրենսգրքի 167-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-9-րդ կետերով նախատեսված հարցերը քննարկելուց հետո առաջին ատյանի դատարանը կայացնում է ապացուցման պարտականությունը բաշխելու մասին որոշում:

Նույն հոդվածի 3-րդ մասի 1-5-րդ կետերի համաձայն՝ առաջին ատյանի դատարանն ապացուցման պարտականությունը բաշխելու մասին որոշմամբ սահմանում է՝

- 1) գործի լուծման համար նշանակություն ունեցող փաստերը,
- 2) ապացուցման կարիք չունեցող փաստերը,
- 3) ապացուցման ենթակա փաստերը,

4) գործին մասնակցող յուրաքանչյուր անձի վրա դրված ապացուցման պարտականությունը,

5) գործին մասնակցող անձանց կողմից ապացույցներ և դրանք ձեռք բերելուն ուղղված միջնորդություններ ներկայացնելու ժամկետը:

«Ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև՝ «Օրենք») 22-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման հարաբերություններում գործում է գույքի՝ ապօրինի ծագում ունենալու կանխավարկածը, քանի դեռ չի ապացուցվել գույքի ձեռքբերման օրինականությունը:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ Դատարանը կարող է կայացնել վճիռ՝ հիմք ընդունելով գույքի՝ ապօրինի ծագում ունենալու կանխավարկածը, եթե գործի քննության արդյունքում հայցվորն ապացուցում է, որ պատասխանողին պատկանող գույքը, այդ թվում՝ մեկ միավոր գույքը, մի քանի միավոր գույքը կամ մեկ միավոր գույքի բաժինը, չի հիմնավորվում օրինական եկամտի աղբյուրների վերաբերյալ տվյալներով:

Օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը սահմանում է հետևյալը.

ապօրինի ծագում ունեցող գույք՝ գույք, այդ թվում՝ մեկ միավոր գույք, մի քանի միավոր գույք կամ մեկ միավոր գույքի բաժին, որի ձեռքբերումը սույն օրենքով նախատեսված կարգով չի հիմնավորվում օրինական եկամուտներով՝ անկախ սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց առաջ կամ հետո ձեռք բերված լինելու հանգամանքից, ինչպես նաև այդպիսի գույքի օգտագործումից ստացվածը (պտուղները, արտադրանքը, եկամուտները):

Օրենքի 22-րդ հոդվածի 2-րդ մասը նախատեսում է գույքի ապօրինի ծագում ունենալու կանխավարկածի կիրառման պայման, որն է՝ եթե գործի քննության արդյունքում հայցվորն ապացուցում է, որ պատասխանողին պատկանող գույքը, այդ թվում՝ մեկ միավոր գույքը, մի

Օրենքի 24-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Ապօրինի ծագում ունեցող գույքը ենթակա է բռնագանձման, եթե ներկայացված ապացույցների գնահատմամբ դատարանը հանգում է հետևության, որ այդպիսի գույքի շուկայական արժեքը հայցի ներկայացման պահին գերազանցում է 50 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամը:

Ամփոփելով, դատարանը եզրահանգում է, որ սույն գործով Օրենսգրքի 62-րդ հոդվածի 1-ին մասի ուժով ապացուցման պարտականությունը պետք է բաշխվի Օրենքի վերոհիշյալ իրավակարգավորումների հիման վրա, քանի որ Օրենքով նախատեսված են այլ իրավակարգավորումներ, քան Օրենսգրքով:

Ինչ վերաբերվում է երրորդ անձի ներկայացուցչի կողմից վկայակոչված՝ բանկի կողմից նշված անշարժ գույքերի նկատմամբ գրավի իրավունքի ձեռքբերման բարեխիղճ լինելու փաստին, ապա պետք է համարվի անվիճելի Օրենսգրքի 61-րդ հոդվածի 5-րդ մասի ուժով, քանի որ հայցվորի ներկայացուցիչը դատական նիստում բանավոր հայտարարությամբ ընդունել է այդ փաստը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով Օրենսգրքի 169-րդ, 199-200-րդ հոդվածներով և Օրենքի 22-րդ, 24-րդ հոդվածներով՝ Դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

Թիվ ՀԿԴ/0006/02/22 քաղաքացիական գործով ապացուցում պահանջող փաստերի շրջանակը (ապացուցման առարկան) և կողմերի միջև ապացուցման պարտականությունը բաշխել հետևյալ կերպ.

1. Սույն կետում նշված գույքերի (ներառյալ՝ դրամական միջոցները, ընկերությունում մասնակցությունը և գույքային իրավունքները) Գալուստ Լուկաշի Գրիգորյանին սեփականության իրավունքով պատկանելը.

1.1 ք.Երևան, Աջափնյակ, Ֆուչիկի փողոցի 32/2 հասցեով ավտոտեխսպասարկման կայան (արխիվ՝ 03046517, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-001-0206-0016),

1.2 ք.Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/12 հասցեով հասարակական կառուցապատման հողամաս (արխիվ՝ 02047416, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-002-0214-0136,

1.3 ք.Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/6 հասցեով սպորտային կենտրոն (արխիվ՝ 70007225, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-002-0214-0254),

1.4 ք.Երևան, Պուշկինի փողոց, 51/1 շենք, թիվ 3 ավտոկայանատեղի (արխիվ՝ 70053065, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-006-0401-0164),

1.5 2013 թվականի արտադրության «SSV MAVERICK MAX XRSDPS 1000EFI W14 INT 7DED» մակնիշի ավտոմեքենա (նույնականացման համար՝ 3JBPNDP12EJ001228),

1.6 2016 թվականի արտադրության «TOYOTA CAMRY 3.5» մակնիշի ավտոմեքենա (նույնականացման համար՝ XW7BKYFK70S107084),

1.7 «ԴԱՐՖ» ՍՊ ընկերությանը տրամադրված 36,749,716 ՀՀ դրամ փոխառության պահանջի իրավունք,

1.8 714.471.426 ՀՀ դրամ ապօրինի եկամտի մնացորդ, որը հանդիսանում է ապօրինի ծագում ունեցող գույքերի վերափոխման կամ օգտագործման արդյունքում առաջացած գումար,

1.9 4.711.291.411 ՀՀ դրամ, որը չի հիմնավորվում անձի օրինական եկամուտներով, ունի ապօրինի ծագում, փոխանցվել է բարեխիղճ ձեռքբերողների կամ հնարավոր չէ նույնականացնել և բռնագանձել:

1.10 2013 թվականի հոկտեմբերի 09-ին և 10-ին Գալուստ Գրիգորյանի կողմից

ընկերությանը «Mercedes-Benz» մականիշի «S 600 Guard» մոդելի ավտոմեքենայի գնման նպատակով 213,888,000 ՀՀ դրամ վճարած լինելու և «MERCEDES-BENZ S600 Guard» մականիշի ավտոմեքենայի միջին շուկայական արժեքը՝ 56.850.000 ՀՀ դրամ կազմելու փաստերը:

2. Սույն որոշման 1-ին կետի 1.1-1.10-րդ ենթակետերում նշված գույքերի (ներառյալ՝ դրամական միջոցները, ընկերությունում մասնակցությունը և գույքային իրավունքները) ապօրինի ծագում ունենալը՝ գույքերի ձեռքբերումը պատասխանողի օրինական եկամտի աղբյուրների վերաբերյալ հայցվորին հայտնի տվյալներով չհիմնավորվելը:

3. Սույն որոշման 1-ին կետի 1.9 և 1.10 ենթակետում նշված գույքը բարեխիղճ ձեռքբերողի փոխանցված լինելու հանգամանքը:

4. Սույն որոշման 1-ին կետում նշված գույքերի (ներառյալ՝ դրամական միջոցները, ընկերությունում մասնակցությունը և գույքային իրավունքները) ընդհանուր շուկայական արժեքը հայցի ներկայացման պահին 50 միլիոն Հայաստանի Հանրապետության դրամի չափը գերազանցելը:

5. Երևան, Աջափնյակ, Ֆուչիկի փողոցի 32/2 հասցեով ավտոտեխսպասարկման կայանի (արխիվ՝ 03046517, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-001-0206-0016), բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 235.190.000 ՀՀ դրամ կազմելը,

6. Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/12 հասցեով հասարակական կառուցապատման հողամասի (արխիվ՝ 02047416, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-002-0214-0136) բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 66,880,000 ՀՀ դրամ կազմելը,

7. Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/6 հասցեով սպորտային կենտրոնի (արխիվ՝ 70007225, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-002-0214-0254) բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 1,172,755,000 ՀՀ դրամ կազմելը,

8. Երևան, Պուշկինի փողոց, 51/1 շենք, թիվ 3 ավտոկայանատեղիի (արխիվ՝ 70053065, կադաստրային ծածկագիր՝ 01-006-0401-0164) բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 27,780,000 ՀՀ դրամ կազմելը,

9. 2013 թվականի արտադրության «SSV MAVERICK MAX XRSDPS 1000EFI W14 INT 7DED» մականիշի ավտոմեքենայի (նույնականացման համար՝ 3JBPNDP12EJ001228) բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 5,950,000 ՀՀ դրամ կազմելը,

10. 2016 թվականի արտադրության «TOYOTA CAMRY 3.5» մականիշի ավտոմեքենայի (նույնականացման համար՝ XW7BKYFK70S107084), բռնագանձման անհնարին լինելը և նշված գույքի միջին շուկայական արժեքը՝ 10,500,000 ՀՀ դրամ կազմելը,

11. «MERCEDES-BENZ S600 Guard» մականիշի ավտոմեքենայի միջին շուկայական արժեքը՝ 56.850.000 ՀՀ դրամ կազմելը,

12. Սույն որոշման 1-ից 11-րդ կետերում նշված փաստերի ապացուցման պարտականությունը կրում է հայցվոր կողմը:

13. Սույն որոշման 1-ից 11-րդ կետերում նշված գույքերի (ներառյալ՝ դրամական միջոցները, ընկերությունում մասնակցությունը և գույքային իրավունքները) օրինական եկամուտներով ձեռքբերված լինելը:

15. Երևան, Աջափնյակ, Ֆուչիկի փողոցի 32/2 հասցեում գտնվող տարածքի (հասարակական նշանակության, ավտոտեխսպասարկման կայան), Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/12 հասցեում գտնվող անշարժ գույքի, ինչպես նաև Երևան, Աճառյան փողոց, թիվ 39/6 հասցեում գտնվող անշարժ գույքի նկատմամբ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ գույքային (գրավի) իրավունքի ձեռքբերման բարեխիղճ լինելու փաստն **անվիճելի է:**

16. Գործին մասնակցող անձանց կողմից ապացույցներ և դրանք ձեռք բերելուն ուղղված միջնորդություններ ներկայացնելու ժամկետ սահմանել մինչև 2023թ. հուլիսի 10-ը:

17. Նշանակել ևս մեկ նախնական դատական նիստ 2023 թվականի հուլիսի 13-ին ժամը 10:00-ին՝ ՀՀ հակակոռուպցիոն դատարանի Երևանի նստավայրի թիվ 8 դատական նիստերի դալիճում (հասցե՝ ք.Երևան, Թբիլիսյան խճուղի 3/9):

Որոշումն ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից և ենթակա չէ բողոքարկման:

ԴԱՏԱՎՈՐ

Կ.ԲԱԴԱԼՅԱՆ